



*Kolumna dofinansowana ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach*

WFOŚiGW w Katowicach wspiera ochronę chomika europejskiego w okolicach Jaworzna

Panuje powszechne mniemanie, że chomik europejski jest szkodnikiem. To błędne określenie zostało sformułowane jeszcze w XIX w. w opracowaniach przyrodniczych z 1866 r. mówiące o tym, że jest to szkodnik „średnio znaczący”. Być może spowodowane było to miejscem występowania tego gryzonia, a więc pola uprawne, tereny o niskim poziomie wód gruntowych, a także ogródki działkowe i przydomowe wokół miast. W okresie od wiosny do jesieni, zwierzęta te penetrują okolice swojego zasiedlenia, celem zdobycia pokarmu i zrobienia zapasów na zimę. Masowe i niekorzystne, jak się potem okazało działania człowieka, poprzez jego eliminowanie doprowadziło do tego, że dziś gatunek ten jest bardzo mocno zagrożony, rzec by można całkowitym jego wyginięciem.



Prawna ochrona tego zwierzęcia na terenie całej Europy, w tym również Polski, na podstawie Dyrektywy Siedliskowej czy Konwencji Berneńskiej sprawia, że jest on stałym elementem szeroko rozumianej ochrony środowiska, dla zachowania bioróżnorodności przyrodniczej.

Sytuacja tego małego gryzonia naszych pól jest o tyle niepokojąca, że prowadzone obserwacje wielkości jego populacji na terenach Jaworzna i okolic od 2000 r. wykazały systematyczny spadek liczebności tych zwierząt. W 2010 roku naukowcy z PAN oraz Zakładu Zoologii Systematycznej Uniwersytetu Poznańskiego stwierdzili, że dalsze jego eliminowanie ze środowiska, grozi całkowitemu wyginięciu tego gatunku.

Z tego powodu rozpoczął się, zakrojony na szeroką skalę, program obserwacji chomika europejskiego na terenie całej Polski, miejsc jego występowania, liczebności stad i wielkości przyrostu naturalnego.

W naszym województwie problem ochrony chomika europejskiego jest również troską wielu instytucji: urzędów gmin, na terenie których zaobserwowano jego występowanie, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, czy WFOŚiGW w Katowicach.

Zaobserwowane występowanie tego gryzonia, na terenach Jaworzna - Jeziorek, skłoniło miejscowe władze do aktywnego monitorowania tego stanu rzeczy.

Dodatkowo fakt wyizolowania tych zwierząt od innych rejonów jego ewentualnego występowania powoduje, że trzeba będzie, dla ratowania populacji, dokonać zasiedlenia z innych regionów np. ze wsi Przybyszów czy z okolic Ołomuńca w Czechach. Oceniając pozytywnie powyższe działania oraz rozumiejąc potrzebę ratowania środowiska naturalnego i jego bioróżnorodności Zarząd WFOŚiGW w Katowicach podjął decyzję dotacji finansowej dla realizacji tego przedsięwzięcia na lata 2016-2019 w wysokości ponad 193 tys. zł.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że Program ochrony chomika europejskiego w Jaworznie jest pierwszym tego typu w Polsce. Pomysł zrodził się na przykładzie rozwiązań holenderskich i polega krótko mówiąc na wzajemnej współpracy przyrodników z rolnikami, poprzez szeroko zakrojoną akcją edukacyjną, której celem jest zmiana mentalności producentów rolnych jak i całego społeczeństwa co do szkodliwości tego gatunku. Dziś, kiedy populacja chomika jest tak mała, wręcz na skraju wymarcia, o gigantycznych szkodach nie może być mowy. Wzrost jego liczebności, może przyczynić się do wzrostu liczby siedlisk kuropatwy czy zająca.

Należy mieć świadomość tego, że eliminacja jednego gatunku zwierząt w środowisku przyrodniczym ma swoje poważne konsekwencje w postaci zachwiania i zaburzenia równowagi w całym ekosystemie i to zarówno w występowaniu określonych gatunków zwierząt, jak obecności takich czy innych gatunków roślin.

Jeśli chcemy ochronić nasze środowisko w którym żyjemy od niepotrzebnych zaburzeń biologicznej równowagi, musimy aktywnie działać, poprzez stałe monitorowanie sytuacji, czy podejmowaniu wszelkich inicjatyw ratujących środowisko naturalne. Temu m.in. służy aktywna postawa WFOŚiGW, który z racji swoich statutowych i priorytetowych działań może finansowo wesprzeć cenne lokalne inicjatywy, a przecież o to w tym wszystkim tak naprawdę chodzi.

Maurycy Hankiewicz
na podstawie materiałów WFOŚiGW

*Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach*